

CANT III

Un cop arregades les tropes, cadascuna amb el seu cabdill, els troians avançaren brogint i xisclant com ocells, tal com s'alça pel cel l'esvalot estrident de les grues¹ que, fugint del fred i la pluja immensa, volen grallant per damunt del corrent oceànic, portadores de mort i infortuni als homes pigmeus² i anunciant-los a l'alba el dur combat. Els aqueus, d'altra banda, feien via en silenci, respirant furor, i amb l'ànim ben disposat a donar-se ells amb ells bona ajuda.

Igual com el Notos expandeix en els cims d'una muntanya la boira, no gens grata als pastors, però per al lladre més profitosa que no pas la nit, i hom hi veu solament fins allà on allarga el tir d'una pedra, així mateix, sota el trepig dels seus peus, s'aixecava un núvol de pols arremolinada, i ells apressaven la marxa a través de la plana.

I, quan ja es trobaven a prop marxant els uns contra els altres, en el primer reng dels troians anava Alexandre,³ als déus comparable, amb una pell de lleopard damunt les espatlles i un arc corb i una espasa. I, brandejant tot seguit dues llances de punta de bronze,⁴ va reptar els argius més valents a batre's amb ell, força contra força, en un terrible combat.

Però Menelau, favorit d'Ares, tan bon punt va apercebre Alexandre que s'avançava a llargs passos dels altres guerrers, tal com gaudeix un lleó famolenc quan per atzar troba el cos mort d'un animal —sigui un cérvol banyut el que ha descobert o bé una cabra salvatge— i amb avidesa el devora mal que l'encalcin gossos lleugers i joves fornits, així també es complagué Menelau en veure davant els seus ulls Alexandre, als déus comparable, car s'afigurava que aviat puniria el culpable. I prestament saltà, amb les armes, del carro a terra.⁵

Mes Alexandre, als déus comparable, quan distingí Menelau que apareixia entre els primers combatents, s'estremí cor endins i reculà vers el grup dels seus homes per esquivar la mort. Com aquell qui topa una serp i de seguida es fa enrere i se n'allunya en les fondalades de la muntanya, i li flaquegen les cames mentre s'escapoleix amb el semblant esgrogueït, d'igual manera es va fer fonedís novament entre la tropa dels altius troians Alexandre, als déus comparable, temorós del fill d'Atreu.

I Hèctor, en descobrir-lo, va increpar-lo amb males paraules: «Paris infame,⁶ el més bell per l'aspecte, doner, seductor, tant de bo mai no haguessis engendrat cap fill⁷ o haguessis mort sense haver pres muller! Jo més m'ho hauria estimat, car fóra, de molt, millor cosa que no pas ésser com ara un oprobi per a nosaltres i per als altres objecte de malvolença.⁸ Ben segur que els aqueus de llargs cabells es deuen riure d'haver cregut que tu eres un cabdill formidable per la teva vistosa pareença, quan, de fet, no hi ha en el teu pit ni vigor ni gota de fermesa. I, essent com ets, aplegares uns companys d'armes lleials i travessares la mar amb naus que solquen el pèlag i, després d'haver-te mesclat amb una gent estranya, t'endugeres de terres llunyanes⁹ una dona de bella figura, parenta d'homes llancers, dissort immensa per al teu pare i per a la ciutat i per a tot el poble, però motiu de triomf per als enemics i d'infàmia per a tu mateix. ¿I ara no t'atreveixes a plantar cara a Menelau, favorit d'Ares? Si ho feies, sabries de quina mena d'home retens la jove esposa. I no et valdrien gens ni la cítara ni els dons d'Afrodita,¹⁰ ni la teva cabellera ni tampoc la bellesa, quan caiguessis rodolant enmig de la pols. Però els troians són molt temorecs, altrament ja aniries revestit d'un quitó de pedres¹¹ per tots els mals que has causat.»

I, al seu torn, Alexandre, als déus comparable, li va respondre: «Hèctor, m'has increpat amb raó i no has anat més enllà del que és just. El teu cor és sempre implacable com la destreal que, empunyada per un calafat que talla amb destresa el llenyam per construir una nau, fendeix la fusta i alhora redobla la força de qui la maneja. Així

és l'ànim ferm que tens dins el pit. No em reprotxis els regals amables de l'àuria Afrodita, car no hem de refusar els dons esplèndids dels déus, cap ni un dels que ells ens atorguen, puix que ningú no els podria obtenir pel seu propi voler. Mes ara, si pretens que jo guerregi i combati, fes que s'aturin els altres troians i tots els aqueus, i deixeu que jo i Menelau, favorit d'Ares, ens enfrontem al bell mig dels dos bàndols i combatem per Hèlena i el conjunt de les seves riqueses.¹² I qui dels dos venci i demostrï que és el més fort, que prengui els béns i la dona i que s'ho endugui tot a la seva llar. I vosaltres, havent immolat víctimes com a penyora dels pactes lleials, seguiu habitant la fecunda Troia, però ells que retornin a Argos¹³ rica en cavalls i a Acaia¹⁴ de dones molt belles.»

Tal digué. I Hèctor, que l'escoltava, se sentí satisfet i es va dirigir cap al centre, amb la llança agafada pel mig,¹⁵ decidit a frenar les falanges troianes. I els guerrers es van deturar. Però els aqueus de llargs cabells disparaven contra ell els seus arcs mirant de colpir-lo amb les fletxes i li gitaven rocs. Llavors Agamèmnon, rei d'homens, va cridar amb veu molt forta: «Conteniu-vos, argius! No tireu, joves aqueus, que Hèctor d'onejant plomall us vol adreçar unes paraules!»

Tal digué vociferant, i ells pararen la lluita i feren silenci tot d'una. I aleshores Hèctor parlà entre els dos bàndols: «Escolteu-me, troians i aqueus de belles gamberes, que us he d'explicar el determini que ha pres Alexandre, el culpable que la guerra esclatés. Us proposa als altres troians i a tots els aqueus que deixeu les llustroses armes sobre la terra que nodreix a molts. I ell i Menelau, favorit d'Ares, lluitaran al bell mig, tots dos sols, per Hèlena i el conjunt de les seves riqueses, i qui dels dos venci i demostrï que és el més fort prendrà els béns i la dona i s'ho endurà tot a la seva llar. I els altres immolarem víctimes com a penyora dels pactes lleials.»